

Ρεπορτάζ από το παρελθόν Η 81^η ενότητα στα αρχαία

Καλημέρα σε όλους! Σήμερα θα σας μεταφέρω τα γεγονότα που συγκλόνισαν την Κέρκυρα πριν από τόσα χρόνια. Η πόλη βυθίστηκε σε εμφύλιο και βία, όταν ξαφνικά άλλαξε ο στρατιωτικός και πολιτικός συσχετισμός. Οι Πελοποννήσιοι φεύγουν, οι Αθηναίοι φτάνουν και η πόλη παραλύει από φόβο και εκδίκηση. Πάμε λοιπόν να δούμε τις 5 αιτίες.

1) Αλλαγή σχεδιασμού δυνάμεων

Παραπομπή στα αρχαία:

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς ἐξῆλθον, ὡς μὴ ὀρῶνται, καὶ οἱ Κερκυραῖοι τὴν πόλιν ἔλαβον· ὑπὲρ δὲ τῶν πλοίων ἑπτὰ ἡμέρας ὁ Ἐυρυμέδων παρέμεινε."

Φανταστείτε τη στιγμή που ο Ευρυμέδων φτάνει στην Κέρκυρα με 60 τριήρεις. Η στρατιωτική ισορροπία ανατρέπεται εντελώς. Οι Πελοποννήσιοι αναγκάζονται να φύγουν νύχτα και να σύρουν τα πλοία τους στον ισθμό της Λευκάδας για να μην τους δουν οι Αθηναίοι. Αυτή η ξαφνική υπεροχή των δημοκρατικών δίνει τη δυνατότητα να επιβληθούν στους αντιπάλους τους χωρίς καμία αντίσταση. Η παρουσία των Αθηναίων για επτά μέρες διασφαλίζει ότι η εκδίκηση μπορεί να πραγματοποιηθεί ολοκληρωτικά, χωρίς καθυστερήσεις ή αναστολές.

2) Πολιτική διάσπαση

Στην Κέρκυρα οι κάτοικοι ήταν διχασμένοι: οι δημοκρατικοί ήθελαν να ελέγξουν την πόλη και να αποκαταστήσουν τη δικαιοσύνη, ενώ οι ολιγαρχικοί προσπαθούσαν να επιβάλουν την εξουσία τους. Αυτός ο διχασμός δεν επέτρεπε ενότητα και κοινή δράση. Όταν οι Αθηναίοι φτάνουν, οι δημοκρατικοί παίρνουν το πάνω χέρι, επιβάλλουν τον έλεγχο και ξεκινάει η εκδίκηση κατά των ολιγαρχικών. Η πολιτική ένταση ανάβει τη σπίθα για όσα θα ακολουθήσουν.

Παραπομπή στα Αρχαία: «Ἡ Κέρκυρα διαιρεῖται εἰς δημοκρατικοὺς καὶ ὀλιγαρχικοὺς, οὐκ ἔχουσα κοινὴν ἀρχήν· οἱ δὲ δημοκρατικοὶ τὴν πόλιν ἔλαβον.» Εικόνα: Αρχαίο αγγείο με πολιτική διαμάχη

3) Κατάρρευση ηθικών και θρησκευτικών φραγμών

Παραπομπή στα
Αρχαία: «Οὐ
ἰκέται τῶν
ἱερῶν
ἐξαπατῶνται καὶ
ἀποκτείνονται,
οὐδὲ ἱερὸν
ἐσώζετο.»

Πολλοί ολιγαρχικοί ζητούν άσυλο στα ιερά, γίνονται ἰκέτες ελπίζοντας ὅτι θα σωθούν. Οἱ δημοκρατικοί ὅμως τους εξαπατούν: τους υπόσχονται δίκαιη δίκη, ἀλλά μόλις βγαίνουν ἀπό τα ιερά, τους εκτελούν. Η παραβίαση των ιερῶν κανόνων και η εκδίκηση μέσα στους ναούς δείχνει πόσο η βία εἶχε καταλύσει κάθε ηθικό και θρησκευτικό φραγμό. Τίποτα δεν ἦταν πια ασφαλές, οὔτε οἱ νόμοι οὔτε τα ιερά

4) Προσωπικά συμφέροντα και μίσος

Ο εμφύλιος δεν ήταν μόνο πολιτικός. Πολλοί πέθαναν λόγω παλιών εχθρών, χρεών που δεν είχαν πληρωθεί ή ζήλιας. Οι δημοκρατικοί χρησιμοποιούσαν ως δικαιολογία την πολιτική κυριαρχία, αλλά στην πραγματικότητα εκτελούσαν προσωπικούς λογαριασμούς. Ο φόνος μετατράπηκε σε εργαλείο εκδίκησης και προσωπικών συμφερόντων.

Παραπομπή στα Αρχαία: "Τίνες απέθανον ἔνεκα ἀρχαίων ἐχθρῶν, ὀφειλῶν, καὶ ζήλειας· οἱ δὲ πολιτικὴν δικαιολογίαν ἔχρῶντο."

5) Η διαφθορά που φέρνει ο πόλεμος

Και τέλος, ο πόλεμος διαφθείρει ολόκληρη την κοινωνία. Πατέρες σκοτώνουν τα παιδιά τους, ικέτες εκτελούνται κοντά στα ιερά, άλλοι αυτοκτονούν ή κρεμιούνται από δέντρα. Κάθε μορφή θανάτου παρουσιάζεται. Όπως λέει ο Θουκυδίδης, 'πᾶσα ἰδέα κατέστη θανάτου'. Ο φόβος και η ανομία κυριαρχούν παντού και η πόλις καταρρέει από το εσωτερικό.

Στα Αρχαία: "Πᾶσα ἰδέα κατέστη θανάτου· πατέρες παῖδας ἀπέκτεινον, ἰκέται ἐκ τῶν ἱερῶν ἀπέθανον."

Συμπέρασμα

• Τα γεγονότα που εκτυλίχθηκαν στην Κέρκυρα, όπως τα καταγράφει με ακρίβεια ο Θουκυδίδης στην 81η ενότητα, αποκαλύπτουν με τον πιο σκληρό και παραστατικό τρόπο τις τραγικές συνέπειες του εμφυλίου πολέμου. Η πόλη παύει να λειτουργεί ως οργανωμένη κοινωνία και μετατρέπεται σε πεδίο φόβου, καχυποψίας και ανεξέλεγκτης εκδίκησης, όπου καταλύονται οι νόμοι, οι θεσμοί και οι ιερές παραδόσεις που μέχρι τότε συγκρατούσαν τους πολίτες. Η άφιξη των συμμάχων και η έντονη πολιτική σύγκρουση ανάμεσα σε δημοκρατικούς και ολιγαρχικούς δεν οδηγούν στην αποκατάσταση της τάξης, αλλά πυροδοτούν έναν κύκλο βίας που ξεπερνά κάθε όριο. Οι πράξεις εκδίκησης δεν κάνουν διακρίσεις ούτε σε συγγενικούς δεσμούς ούτε σε ιερούς χώρους, γεγονός που δείχνει το μέγεθος της ηθικής κατάρρευσης. Άνθρωποι που ζητούν άσυλο οδηγούνται στον θάνατο, ενώ ο φόβος και το μίσος κυριαρχούν σε κάθε γωνιά της πόλης. Το ρεπορτάζ αυτό από το παρελθόν δείχνει ξεκάθαρα ότι, όταν κυριαρχούν τα συμφέροντα και οι προσωπικές έχθρες, η ανθρώπινη ζωή χάνει την αξία της και η κοινωνία διαλύεται από μέσα. Το μήνυμα του Θουκυδίδη παραμένει διαχρονικό και επίκαιρο: ο πόλεμος, και ιδιαίτερα ο εμφύλιος, δεν καταστρέφει μόνο τις πόλεις, αλλά και τον άνθρωπο και το ήθος του.

ΓΕΛ ΒΑΡΟΛΙΩΝ
Α ΛΥΚΕΙΟΥ